

Afzetting sluferstrand. Foto: Jan Alewijn Dijkhuizen.

Slikken van Voorne, wie handhaaft daar de regels?

Door: Jan Alewijn Dijkhuizen.

In ons land is iedere vierkante meter geclaimd; voor iedere plek zijn doelen vastgesteld en zijn er regels wat daar wel en niet mag. Dat geldt voor het land van een boer, dat geldt voor een industriegebied, een woonwijk en ook voor een natuurgebied!

De Slikken van Voorne vormen geen uitzondering, ook al mag de natuur daar grotendeels zijn eigen gang gaan, er zijn regels, doelen en beheersmaatregelen (en bedreigingen).

Als buitengewoon opsporingsambtenaar bij het Zuid-Hollands Landschap ben ik in de praktijk betrokken bij de naleving van regels.

De naam Slikken van Voorne bestaat nog niet zo heel erg lang. In de tijd dat ik in het bezoekerscentrum werkte werden er regelmatig discussies gevoerd over naamgeving op de wandelkaart. De Westplaat bestond al langer en het gebied is lange tijd naar deze plaat genoemd. De KNNV telt al vele jaren de Westplaat maar eigenlijk veel meer dan dat. Door de aanleg van de Brielse Gatdam veranderde het gebied, grenzend aan de Duinen van Oostvoorne, zo sterk dat er wel wat nieuwe namen verzonnen moesten worden. Dit valt nog niet mee, denk bijvoorbeeld ook aan de namen Voornes Duin, Duinen van Voorne en Duinen van Oostvoorne... Kortom, het 474 ha grote gebied vanaf het einde van het AJ Bootpad tot de punt van de Maasvlakte dat wordt beheerd door het Zuid-Hollands Landschap heet de Slikken van Voorne en het begroeide deel in de hoek van de Duinen van Oostvoorne en de Brielse Gatdam, dat eigenlijk Groene Strand zou moeten heten, heet het Schor.

Zoals gezegd zijn de Slikken van Voorne al lang in beheer bij het ZHL. Het ZHL heeft steeds geprobeerd een deel van het gebied vrij te houden van auto's (op het schor staat nog een enkel bord waar dat uit blijkt) en ongewenste betreding. Dit werd helemaal spannend met de opkomst van het kitesurfen. Markering met palen met alleen borden op het land werkte niet meer, sowieso was het markeren op een snel veranderend slikkegebied lastig. Belangrijke handha-

vingspartners waren in die tijd de politie en de GZH (Groenservice Zuid-Holland) maar dat was vooral gericht op recreatie op het strand en niet ten behoeve van bescherming van natuur. Met de aanwijzing van de Voordelta -waar ook de Slikken van Voorne deel van uitmaakt- als Natura 2000-gebied, is er veel ten goede veranderd. Rijkswaterstaat heeft het beheerplan voor de Voordelta geschreven en in 2008 is dit goedgekeurd. Tegelijkertijd zijn er gebieden aangewezen waar een toegangsbeperkingsbesluit voor geldt; dit zijn gebieden die vrijwel geheel verboden toegang zijn zoals de Hinderplaat en onze Slikken van Voorne. Bij het 2e beheerplan (na 6 jaar moet er een nieuw beheerplan komen) zijn de grenzen aangepast onder andere onder druk van de handhavers. De grens van de kitesurflocatie bij Oostvoorne is recht getrokken en de gebieden Hinderplaat en Slikken van Voorne zijn aan elkaar gekoppeld; je mag nu niet meer tussen deze gebieden doorvaren en kitesurfen. Het beheerplan van het Natura 2000-gebied omschrijft de instandhoudingsdoelen; tegelijkertijd is er een verbeteringsopgave aan gekoppeld als compensatie voor de aanleg van Maasvlakte 2. De grenzen van deze gebieden zijn op land gemarkeerd met palen, borden en draad en op het water met gele boeien. Nu de Voordelta is aangewezen als Natura 2000-gebied is er meer inzet op het gebied van handhaving door de betrokken provincies en dan met name door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) en Regionale uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland). Deze organisaties beschikken over een boot en worden betaald door de provincies om toezicht te houden op de naleving van wet- en regelgeving. De OZHZ is verantwoordelijk voor de coördinatie van de handhaving en daarbij werken ze samen met de NVWA als het om beroepsvisserij gaat en met RWS, waterpolitie, gemeentes, SBB, NM en ZHL als het om recreatie gaat. Om al deze organisaties efficiënt samen te laten werken zijn er convenanten opgesteld. Daardoor mogen BOA's van het ZHL ook optreden bij NM en andersom en ze mogen ook buiten hun eigen terreinen optreden in de Voordelta vanwege het convenant met

de OZHZ. Dit is vooral effectief gebleken bij het optreden tegen kitesurfers en jetski's die buiten gebieden van natuurorganisaties varen maar wel zeehonden verstoren op zandplaten zoals de Bollen van de Ooster en de Hinderplaat. Zij kunnen bij de opstap-plek staande gehouden worden.

Zo zijn we sinds 2008 samen bezig met handhaven op de Voordelta en in de Slikken van Voorne. Heeft dat iets opgeleverd?

2017: 80 overtredingen, 30 proces-verbalen
 2018: 72 overtredingen, 18 proces-verbalen
 2019: 39 overtredingen, 10 proces-verbalen
 2020: 44 overtredingen, 5 proces-verbalen
 2021: 24 overtredingen, 9 proces-verbalen
 2022: 17 overtredingen, 6 proces-verbalen

Wat zeggen deze cijfers? Vooral de hoeveelheid overtredingen van kitesurfers is sterk afgenomen. Dit heeft alles te maken met de zelfregulerende maatregelen van de kitesurfvereniging. In de loop van de jaren is ook bij deze groep recreanten het besef gekomen dat er regels zijn en dat er ook met beperkingen uitstekend gekitesurft kan worden op de Voordelta. Een andere groep waar we last van hebben zijn de wandelaars die zich nergens wat van aantrekken en zelfs over vogelkijkschermen heen klimmen om maar op het strand te kunnen komen. De daling van deze overtredingen heeft vooral te maken met het alsmaar meer plaatsen van palen en borden en uiteindelijk met het verbinden van deze palen door draad. Je moet nu over een draad heen klimmen en dat blijkt voor een groot aantal mensen toch net een brug te ver, terwijl verbodsborden negeren heel wat gemakkelijker gaat... Met het letterlijk wegvallen van de Bonte Piet is het nu ook wat rustiger, maar wanneer daar weer een nieuwe hut geplaatst wordt, kunnen we ook meer overtredingen verwachten. Overigens is dat geen reden om niet opnieuw een mooi uitzichtpunt op de Slikken te bouwen want het gebied is het waard!

Uiteindelijk kunnen we wel concluderen dat we door onze aanwezigheid en af en toe handhavend optreden de verstoring door recreatie redelijk onder controle hebben. Er spelen nog wel andere zaken dan recreatie in de Voordelta, onder andere de bodemberoerende visserij en de steeds meer insluitende hoeveelheid windmolens die zelfs in het gebied dreigen te worden geplaatst. En dan zijn er nog plannen om in de Voordelta een eiland te realiseren. Want elke vierkante meter is geclaimd en worden doelen voor vastgesteld...

Jan Alewijn Dijkhuizen bij een Natura 2000 bord.